

Program osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja KI-01/22

HBOR provodi Program osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja KI-01/22 (dalje: Program) u okviru poslova osiguranja izvoza u ime i za račun RH s ciljem poticanja izvoza hrvatskih roba i usluga u slučajevima kada hrvatski Izvoznici s Inozemnim kupcima ugovaraju odgodu plaćanja za izvoz robe i/ili usluge široke potrošnje.

1. Cilj Programa	Zaštita od neplaćanja, očuvanje likvidnosti i povećanje konkurentnosti hrvatskih Izvoznika.
2. Osiguranik/Izvoznik	Svaki hrvatski gospodarski subjekt koji izravno ili neizravno izvozi (putem podružnica ili povezanog društva u RH ili u inozemstvu, a koji je u njegovom većinskom vlasništvu) i koji je s Inozemnim kupcem izravno ili neizravno zaključio Izvozni ugovor.
3. Osiguratelj	Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR), u ime i za račun Republike Hrvatske
4. Predmet osiguranja	Izvoznikova Kratkoročna novčana potraživanja od Inozemnog kupca ugovorena uz odgodu plaćanja s ročnošću do 2 godine (uključujući i razdoblje proizvodnje i razdoblje otplate), nastala temeljem izvršenih i fakturiranih isporuka roba i/ili usluga temeljem Izvoznog ugovora zaključenog s Inozemnim kupcem. Predmet osiguranja može biti potraživanje nastalo temeljem jedne ili više isporuka roba i/ili usluga temeljem Izvoznog ugovora.
5. Osigurani rizici	Moguće je osigurati neutržive ¹ , odnosno privremeno neutržive ² komercijalne i političke rizike: Komercijalni rizici su: <ul style="list-style-type: none">- Produženo neplaćanje Inozemnog kupca – neplaćanje, odnosno neizvršenje obveza od strane Inozemnog kupca i/ili njegova jamca i/ili sudužnika do isteka Razdoblja čekanja (KR-1);- Nesposobnost za plaćanje Inozemnog kupca odnosno njegovog jamca i/ili sudužnika istekom Uobičajenog roka plaćanja zbog Insolventnosti Inozemnog kupca odnosno njegovog jamca i/ili sudužnika kao privatnog dužnika (KR-2). Politički rizici su: <ul style="list-style-type: none">- Rat ili ratu slični događaji, pobuna ili revolucija (PR-1);- Produženo neplaćanje Inozemnog kupca – neplaćanje, odnosno neizvršenje obveza od strane Inozemnog kupca i/ili njegova jamca i/ili sudužnika do isteka Razdoblja čekanja kao javnopravnog dužnika (PR-2);

¹ Neutrživi rizici koje je moguće osigurati ovim Programom osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja su komercijalni i politički rizici javnopravnih i privatnih dužnika sa sjedištem izvan Europske unije ili OECD-a čije je trajanje (uključujući razdoblje proizvodnje i razdoblje otplate) kraće od 2 godine.

² U slučajevima kada utržive (tržišne) rizike nije moguće osigurati na privatnom tržištu, primjerice zbog nedostatka kapaciteta kod privatnih osiguratelja, takvi rizici se tada smatraju privremeno neutrživima i mogu se osigurati kod državnog osiguratelja uz ispunjenje sljedećih uvjeta:

- rizici mikro, malih i srednjih poduzetnika čiji godišnji volumen izvoznog prometa ne premašuje iznos definiran sukladno važećim propisima Europske unije;
- rizici nastali temeljem pojedine izvozne transakcije odnosno izvoza prema jednom inozemnom kupcu s razdobljem rizika od 181 dan do dvije godine;
- svi ostali rizici koje Europska komisija procijeni privremeno neutrživima

a čije je trajanje (uključujući razdoblje proizvodnje i razdoblje otplate) kraće od 2 godine.

	<ul style="list-style-type: none"> - Odluka treće države, moratorij, sprječavanje ili odgoda prijenosa sredstava, propisi države Inozemnog kupca, odluka RH kojima se sprječava plaćanje po dospijeću Uobičajenog roka plaćanja ili Viša sila, pri čemu je Inozemni kupac privatni ili javnoprivatni dužnik (PR-3).
6. Osigurana svota	Novčani iznos na koji je ugovoreno osiguranje za pojedinog Inozemnog kupca i koji je naveden u Polici osiguranja.
7. Razina pokrića	Osigurateljeva razina pokrića po Osiguranim rizicima iznosi najviše do 90%.
8. Samopridržaj	Udio Osiguranika u Šteti iskazan u postotku, a koji iznosi najmanje 10% i naveden je u Polici osiguranja.
9. Premijska stopa	Izražena je u postotku i navedena je u Polici osiguranja, a ista odražava cijenu osiguranja za preuzete rizike. Za izračun Premijske stope koristi se važeća HBOR-ova Metodologija za izračun premijskih stopa kod osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja i pripadajući kalkulator.
10. Premija osiguranja	Novčani iznos koji je Osiguranik obavezan platiti Osiguratelju temeljem zaključenog Ugovora o osiguranju.
	<p>Osiguratelj utvrđuje iznos te način obračuna i plaćanja Premije osiguranja, a Osiguranik je obavezan platiti Premiju osiguranja na temelju računa ispostavljenog od strane Osiguratelja u roku dospjeća navedenom na računu.</p> <p>Ako Premija osiguranja nije plaćena po dospijeću, Osiguratelj može za vrijeme od njezina dospjeća pa sve do plaćanja zaračunati zakonsku zateznu kamatu.</p> <p>Obračun i plaćanje Premije osiguranja može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kod osiguranja izvoznih potraživanja nastalih temeljem kontinuiranih isporuka i faktura po Izvoznom ugovoru, fakturira se mjesečno, a u pravilu se obračunava primjenom Premijske stope na iznos prijavljene, izvezene i fakturirane vrijednosti roba i/ili usluga ili - Kod osiguranja izvoznih potraživanja nastalih temeljem pojedinačne izvozne transakcije, fakturira se prilikom zaključenja Ugovora o osiguranju, a obračunava se primjenom Premijske stope na iznos Osigurane svote.
11. Uobičajeni rok plaćanja	Rok plaćanja po Izvoznom ugovoru koji je jednak ili duži od ugovorenog roka plaćanja po Izvoznom ugovoru, prihvatljiv je Osiguraniku i Osiguratelju te je naveden u Polici osiguranja.
12. Inozemni kupac	Inozemni kupac je svaki subjekt koji obavlja gospodarsku djelatnost bez obzira na njegov pravni oblik, koji ima registrirano sjedište izvan Republike Hrvatske i s kojim je Izvoznik zaključio Izvozni ugovor.
13. Izvozni ugovor	Izvozni ugovor je kupoprodajni ugovor zaključen u pisanom obliku (uključujući narudžbu i prihvat narudžbe; okvirni izvozni ugovor; predugovor i dr.) između Izvoznika i Inozemnog kupca iz kojeg nedvojbeno proizlazi obveza Izvoznika da će isporučiti robu i/ili izvršiti usluge Inozemnom kupcu, te obveza Inozemnog kupca da će za to platiti ugovoreni iznos Izvozniku.
14. Ugovor o osiguranju	Ugovor o osiguranju zaključen između Osiguratelja i Osiguranika, sastoji se od važećih Općih uvjeta osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja, Police osiguranja s prilogima, Zahtjeva za osiguranje s prilogima te drugih pisanih zahtjeva i/ili obavijesti Osiguranika i pisanih očitovanja na iste od strane Osiguratelja, a za uključenje kojih u Ugovor o osiguranju nije nužno zaključiti dodatak Ugovoru o osiguranju.
15. Način provedbe osiguranja	Izvoznik Osiguratelju za potrebe ugovaranja osiguranja dostavlja sljedeće: <ul style="list-style-type: none"> - Upitnik o poslovanju Izvoznika, - Zahtjev za osiguranje s privitcima (obrazac dostupan na www.hbor.hr ili ga Osiguratelj može dostaviti Izvozniku),

-
- Bonitetni izvještaj Inozemnog kupca, ne stariji od 3 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva za osiguranje. Bonitet inozemnog kupca pribavlja Izvoznik ili Osiguratelj u ime i za račun Izvoznika,
 - Potvrdu Porezne Uprave o stanju duga Izvoznika po osnovi javnih davanja, ne stariju od 30 dana od podnošenja Zahtjeva za osiguranje.

Nakon odobrenja osiguranja, Osiguratelj Izvozniku dostavlja Policu osiguranja s pripadajućim općim uvjetima. Potpisom Police osiguranja od strane Izvoznika i Osiguratelja Ugovor o osiguranju se smatra zaključenim. Vrste Polica osiguranja:

- Polica osiguranja izvoznih potraživanja za pojedinog Inozemnog kupca ili
- Polica osiguranja izvoznih potraživanja za više Inozemnih kupaca.

Nakon isteka Police osiguranja za pojedinog Inozemnog kupca, Izvoznik može zatražiti izdavanje nove Police osiguranja, za što je obvezan dostaviti novi zahtjev za osiguranje i pripadajuću dokumentaciju Osiguratelju.

Polica osiguranja za više Inozemnih kupaca ugovara se na neodređeno vrijeme, s tim da se ugovoreni uvjeti osiguranja revidiraju najmanje jednom u 12 mjeseci. U okviru navedene Police osiguranja, Izvoznik u svakom trenutku može zatražiti i ugovaranje osiguranja za nove Inozemne kupce (npr. Inozemnog kupca s kojim je tek zaključio suradnju ili Inozemnog kupca kojeg prethodno nije osiguravao, a s kojim je za buduću suradnju ugovorio odgodu plaćanja).

16. Osigurani slučaj

Štetni događaj prouzročen Osiguranim rizikom, a nastupom Osiguranog slučaja Osiguranik može podnijeti Odštetni zahtjev.

Osigurani slučaj nastupa kada Izvoznik ne naplati potraživanje od Inozemnog kupca po isteku Uobičajenog roka plaćanja u iznosu koji mu je dugovan po Izvoznom ugovoru, pod uvjetom da je neplaćanje isključiva posljedica nastupa ugovorenog Osiguranog rizika u jednom od sljedećih slučajeva:

Za Komercijalne rizike ovisno o tome koji se najranije dogodi:

- istekom Razdoblja čekanja tijekom kojega Inozemni kupac nije izvršio plaćanje obveza iz Izvoznog ugovora;
- danom pravomoćnosti odluke nadležnog tijela o otvaranju predstečajnog, stečajnog ili likvidacijskog postupka nad Inozemnim kupcem, odnosno svaki drugi slučaj, koji se sukladno mjerodavnim propisima države Inozemnog kupca, može smatrati istovjetnim. U tom slučaju Osiguranik je dužan dostaviti Osiguratelju dokaz o otvaranju predstečajnog, stečajnog ili likvidacijskog postupka nad Inozemnim kupcem, pri čemu se ne primjenjuje Razdoblje čekanja.

Za Političke rizike:

- istekom Razdoblja čekanja po nastanku ugovorenog Osiguranog rizika od strane Osiguranika.

17. Razdoblje čekanja

Vremensko razdoblje koje traje 3 mjeseca od dana dospijeća Izvoznikovo potraživanja od Inozemnog kupca sukladno Uobičajenom roku plaćanja, a koje Izvoznik nije naplatio od Inozemnog kupca zbog nastupa Komercijalnog ili Političkog osiguranog rizika. Na Komercijalni rizik – Insolventnost, ne primjenjuje se Razdoblje čekanja.

18. Odštetni zahtjev

Odštetni zahtjev se podnosi u pisanom obliku nakon nastanka Osiguranog slučaja te može biti podnesen najkasnije godinu dana od nastanka Osiguranog slučaja, u protivnom Osiguranik gubi pravo na podnošenje Odštetnog zahtjeva te će isti Osiguratelj odbaciti.

Uz Odštetni zahtjev moraju biti priloženi dokumenti potrebni za ocjenu Odštetnog zahtjeva kojima se dokazuje postojanje, nespornost i dospijeće

Predmeta osiguranja, ostvarenje Osiguranog rizika, nastanak Štete, izvršenje Osiguranikovih obveza iz Ugovora o osiguranju te ostali dokumenti za koje Osiguratelj procijeni da su mu potrebni za ocjenu osnovanosti Odštetnog zahtjeva, primjerice: Izvozni ugovor, fakture, jedinstvene carinske deklaracije, međunarodni tovarni list, primopredajni zapisnik, knjigovodstvena kartica, pisana korespondencija između Osiguranika i Inozemnog kupca.

Postojanje i nespornost Predmeta osiguranja se dokazuje:

- priznanjem duga u odgovarajućem iznosu od strane Inozemnog kupca, ili
- pravomoćnim priznanjem tražbine Osiguranika u postupcima predstečaja, stečaja ili likvidacije Inozemnog kupca, ili
- pravomoćnom odlukom suda ili arbitraže kojom je utvrđen iznos i dospjeće tražbine koju Osiguranik potražuje od Inozemnog kupca

U slučaju neplaćanja Inozemnog kupca zbog spornosti tražbina (Inozemni kupac pisanim putem osporava dio ili cijelu tražbinu), komercijalne reklamacije (osporavanje kvalitete ugovorene robe ili usluge) ili u drugim slučajevima spornosti potraživanja iz Izvoznog ugovora, Osiguranik može podnijeti Odštetni zahtjev isključivo uz prethodni uvjet pokretanja sudskog, arbitražnog ili drugog odgovarajućeg postupka radi naplate, o čemu mora obavijestiti Osiguratelja

Ako Osiguratelj utvrdi da podneseni Odštetni zahtjev ne sadrži dokumentaciju zatraženu od strane Osiguratelja i/ili da je za procjenu Odštetnog zahtjeva potrebna dodatna dokumentacija, Osiguratelj će u roku od 30 dana od dana primitka takvog nepotpunog Odštetnog zahtjeva pozvati Osiguranika da ga dopuni.

Osiguratelj je obavezan očitovati se o osnovanosti Odštetnog zahtjeva u roku od 30 dana od dana zaprimanja potpunog Odštetnog zahtjeva.

Ako Osiguranik u roku od 30 dana od poziva na dopunu Odštetnog zahtjeva ne dostavi tražene dokumente, Osiguratelj će dovršiti ocjenu Odštetnog zahtjeva prema raspoloživoj (nepotpunoj) dokumentaciji te će se očitovati u dodatnom roku od 30 dana.

Odštetni zahtjev će biti prihvaćen ako je:

- nastupio Osigurani rizik i
- nastupio Osigurani slučaj i
- nastala Šteta po osnovi ugovorenog Predmeta osiguranja i
- Osiguranik podnio Odštetni zahtjev i dostavio odgovarajuću dokumentaciju sukladno odredbama važećih Općih uvjeta i
- Osiguranik platio Premiju osiguranja najkasnije u razumnom roku nakon roka dospjeća naznačenog na računu za Premiju osiguranja i
- Osiguranik je u Zahtjevu za osiguranje potpuno i točno naveo informacije potrebne Osiguratelju za ocjenu rizika osiguranja i
- Osiguranik ispunio ostale obveze iz Ugovora o osiguranju.

Osiguratelj će prihvatiti Odštetni zahtjev i isplatiti Odštetu, djelomično ili u cijelosti, ako neispunjenje određenih obveza od strane Osiguranika ocijeni nematerijalnim, odnosno ako takvo neispunjenje po Osigurateljevoj procjeni nije imalo značajnog utjecaja na preuzimanje rizika, opseg i visinu nastanka Štete te na mogućnost regresa.

19. Šteta

Šteta je gubitak iskazan u novčanom iznosu koji je nastao za Osiguranika nastupom Osiguranog slučaja na temelju kojeg se utvrđuje iznos Odštete.

20. Odšteta

Novčani iznos koji Osiguratelj isplaćuje Osiguraniku radi naknade Štete koja je Osiguraniku nastala nastupom Osiguranog slučaja.

Iznos odštete ne može biti veći od Osigurane svote navedene u Polici osiguranja i izračunava se kao iznos Štete, najviše do Osigurane svote, umanjen za ugovoreni Samopridržaj.

21. Dospijeće Odštete i naknade Dodatnih troškova	<p>Ako Odštetni zahtjev bude prihvaćen, uz uvjet da je Osiguranik zaključio Ugovor o regresnoj naplati, Osiguratelj će isplatiti Odštetu i Dodatne troškove:</p> <ul style="list-style-type: none">- u roku od 15 dana nakon prihvaćanja Odštetnog zahtjeva, za potraživanja koja su po Izvoznom ugovoru dospjele prije prihvaćanja Odštetnog zahtjeva ili čija dospelost nije bila određena,- sukladno dospijeću potraživanja iz Izvoznog ugovora, za potraživanja koja po Izvoznom ugovoru dospijevaju nakon prihvaćanja Odštetnog zahtjeva, osim ako Osiguratelj ne odluči drugačije.
22. Dodatni troškovi	<p>Troškovi koji su nastali isključivo uslijed radnji poduzetih za umanjenje ili izbjegavanje nastanka Štete te u svrhu naplate potraživanja koja su Predmet osiguranja, prije ili nakon isplate Odštete, a s kojima se Osiguratelj suglasio pisanim putem</p> <p>Dodatni troškovi će, nakon prijavljivanja Osiguratelju biti naknađeni Osiguraniku u Postotku pokrića, pod uvjetom da su te radnje bile poduzete nakon primljenih uputa ili uz suglasnost Osiguratelja, prethodnu ili naknadnu, a pretpostavke za prihvaćanje Odštetnog zahtjeva budu ispunjene. Ako za poduzimanje određenih radnji Osiguranik ima namjeru angažirati odvjetnika, troškovi odvjetnika će biti naknađeni Osiguraniku samo uz prethodnu pisanu suglasnost Osiguratelja</p>
23. Postotak pokrića	<p>Postotak pokrića se koristi za izračun udjela u kojem Osiguratelj sudjeluje u Dodatnim troškovima kao i za izračun postotka priljeva od naplate koji pripadaju Osiguratelju, a izračunava se na način da se iznos izračunate Odštete podijeli s iznosom ukupne Štete te se tako dobiveni iznos preračuna u postotak izražen s dva decimalna mjesta - {Postotak pokrića = $\frac{\text{Odšteta}}{\text{Šteta}} * 100\%$}</p>
24. Ugovor o regresnoj naplati	<p>Ugovor između Osiguratelja i Osiguranika koji se zaključuje prije isplate Odštete te kojim se, između ostalog, uređuju njihova prava i obveze u odnosu na naplatu tražbina po Izvoznom ugovoru i Ugovoru o osiguranju.</p>
25. Prijenos prava i obveza iz Ugovora o osiguranju	<p>Osiguratelj i Osiguranik ne mogu prenijeti prava i obveze iz Ugovora o osiguranju bez prethodne pisane suglasnosti druge strane.</p> <p>Osiguranik može ugovorom na drugu osobu prenijeti pravo na primitak Odštete iz Ugovora o osiguranju uz prethodnu pisanu suglasnost Osiguratelja. Prijenos ne utječe na postojanje Osiguranikovih obveza prema Osiguratelju iz Ugovora o osiguranju.</p>
26. Isključenje prava abandona	<p>Osiguranik nema pravo bez suglasnosti Osiguratelja nakon nastanka Osiguranog rizika napustiti u korist Osiguratelja prava i imovinu vezanu uz Izvozni ugovor, a zauzvrat od Osiguratelja zahtijevati isplatu Odštete.</p>
27. Osnovne obveze Izvoznika	<p>Obveze nakon zaključenja Ugovora o osiguranju</p> <ul style="list-style-type: none">- U trenutku isporuke robe i/ili usluga ne smije imati dospjelih potraživanja od Inozemnog kupca prema Uobičajenom roku plaćanja;- Do 10.-tog u mjesecu prijavljivati Osiguratelju izvršene i fakturirane isporuke prema po Izvoznom ugovoru, u prethodnom mjesecu;- Plaćati Premiju osiguranja;- Obavijestiti Osiguratelja o svakoj promjeni u Izvoznom ugovoru. <p>Obveze u slučaju nastupa Osiguranog rizika</p> <ul style="list-style-type: none">- Pisanim putem odmah pozvati Inozemnog kupca na plaćanje;- Obustaviti sve daljnje isporuke prema Inozemnom kupcu;- Prijaviti Osiguratelju zakašnjenje plaćanja u roku od 30 dana od dospijeća Uobičajenog roka plaćanja;- U dogovoru s Osigurateljem poduzimati potrebne radnje s ciljem naplate potraživanja;

	- U slučaju neuspješne naplate, nastupom Osiguranog slučaja, podnijeti Odštetni zahtjev Osiguratelju.
28. Troškovi osiguranja	Premija osiguranja; Naknada za izradu bonitetnog izvješća Inozemnog kupca; Naknada za obradu zahtjeva (naplaćuje se sukladno važećem Pravilniku o naknadama za usluge koje obavlja HBOR).

U slučaju da se neki pojmovi u ovom Programu razlikuju u odnosu na pojmove definirane važećim Općim uvjetima osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja, primjenjivat će se pojmovi iz navedenih Općih uvjeta.

Program se provodi sukladno Zakonu o HBOR-u, Uredbi o osiguranju izvoza, Priopćenju Europske komisije državama članicama o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na poslove osiguranja kratkoročnih izvoznih kredita i važećoj Odluci Europske komisije kojom je HBOR-u dopušteno provoditi izvozno – kreditno osiguranje od privremeno neutrživih rizika.

Program se primjenjuje na zahtjeve zaprimljene u HBOR od 15. 1. 2022.

Pravo na osiguranje ne postoji već će HBOR o svakom zahtjevu za osiguranje donositi posebnu odluku.